

Datum
2017-05-17

Af-2017/0014 8036

Avsändarens referens: S2017/01743/SF

Socialdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Remissyttrande Ds 2017:9, Förstärkt rehabilitering för återgång i arbete

Inledning

I departementsskrivelsen Ds 2017:9 läggs förslaget att arbetsgivare ska upprätta och följa upp en rehabiliteringsplan för arbetstagare som antas ha nedsatt arbetsförmåga under minst 60 dagar. Denna plan ska vara upprättad senast dag 30 för en arbetstagare med nedsatt arbetsförmåga.

Som en följd av ovanstående föreslås även att den försäkrade/arbetstagaren inte ska behöva lämna ett utlåtande från sin arbetsgivare till Försäkringskassan.

Vidare görs bedömningen att Försäkringskassan i ökad omfattning bör följa upp arbetsgivarnas planer och åtgärder.

En ytterligare bedömning som görs är att bidrag för arbetsplatsnära stödinsatser bör utvidgas.

Förslagets ikraftträdande föreslås till 1 juli 2018.

Generella kommentarer

Arbetsförmedlingen ser i grunden positivt på förslag om att dels ställa tydligare och mer konkreta krav men även om att skapa förutsättningar för arbetsgivare att ta ett större ansvar för rehabilitering på arbetsplatsen. En mer framgångsrik rehabilitering på arbetsplatsen hos befintlig arbetsgivare borde leda till att färre anställda går in i omställning till arbetslöshet på grund av sjukfrånvaro. Arbetsförmedlingen anser det dock svårt att värdera effekten av föreslagna ändringar. Vidare bedömer myndigheten att olika arbetsgivare kan ha olika förutsättningar att hantera det nya regelverket.

Promemorian gör i relation till förslagen en relativt omfattande bakgrundsbeskrivning av sjukfrånvaron och den arbetslivsinriktade rehabiliteringens status i allmänhet. En del i detta avsnitt behandlar insatser till arbetslösa och hänvisar till samverkansformer i den offentligt organiserade rehabiliteringen. Det framgår inte om förslaget innebär att Arbetsförmedlingen skulle få någon förändrad roll i samarbetet med Försäkringskassan eller kring rehabiliterande åtgärder i stort. Promemorian utvecklar inte förslagen om arbetsgivares rehabiliteringsansvar i förhållande till olika samverkansformer i offentlig regi. Arbetsförmedlingen menar dock att frågan är av särskilt intresse. Det gäller de anställda som enligt

Datum
2017-04-17

rehabiliteringskedjan lämnar sin arbetsgivare dag 180 och som efter överlämning från Försäkringskassan kommer till Arbetsförmedlingen för att söka arbete och som ofta har mycket oklara förutsättningar som utgångspunkt för sin omställning. Myndigheten bedömer att resultat och erfarenheter från rehabiliteringsinsatser som skett inom ramen för arbetsgivares ansvar kan ha stort värde för planering och beslut i enskilda ärenden vid Arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingen har vidare svårt att värdera effekten av nytt regelverk för upprättade planer. Högst sannolikt kommer det dock att upprättas ett större antal. Främsta orsaken till det är att föreslaget regelverk, till skillnad från det nuvarande, styr arbetsgivaren i att upprätta en plan.

I likhet med det yttrande myndigheten lämnade angående förslaget Hälsoväxling för aktivare rehabilitering och omställning på arbetsplatserna Ds 2016:8, anser Arbetsförmedlingen även nu att det är av avgörande betydelse att arbetsgivare ges möjlighet och förutsättningar att hantera krav och ansvar innan förslag vinner laga kraft.

Specifika kommentarer

Arbetsförmedlingen kommenterar förslagen nedan. Myndigheten kommenterar i övrigt endast bedömningar och beräknade konsekvenser som Arbetsförmedlingen har synpunkter på.

5.1.1 Plan för återgång i arbete

Arbetsförmedlingen ställer sig överlag positiv till förslaget. Arbetsförmedlingen ställer sig dock tveksam till formuleringen att arbetsgivare i allmänhet har god kunskap om sina anställda, deras resurser och vilka åtgärder som kan vidtas för att underlätta återgång i arbete. Arbetsförmedlingen menar att om så vore fallet skulle frågan inte behöva beredas i ett nytt lagförslag. Förståelse för tillstånd och egenskaper hos anställda, deras förutsättningar, kapacitet och resurser samt åtgärder som kan vidtas för återgång i arbete kräver särskild kompetens och förmåga som arbetsgivare inte alltid har. Förslaget öppnar för att sådan kompetens ska kunna utvecklas hos arbetsgivare och därmed förstärka rehabiliteringen för återgång i arbete.

5.1.2 Borttagande av den försäkrades skyldighet att lämna utlåtande

Arbetsförmedlingen styrker förslaget.

5.5 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Arbetsförmedlingen styrker förslaget.

6.1 Konsekvenser för arbetsgivare

Promemorians arbetsgrupp menar att det i grunden inte blir någon skillnad för arbetsgivare som följer det nu aktuella regelverket. Arbetsförmedlingen uppfattar dock att det regelverk som föreslås har en mycket skarpare skrivning i ansvarsfrågan. Med detta följer en möjlig risk för att selekteringsmekanismer kan komma att utvecklas.

Datum
2017-04-17

Arbetsförmedlingen uppfattar vidare att promemorian inte är klar över om huruvida krav på förändringar och anpassningar till nytt regelverk kan komma att vara betydande för arbetsgivare. Är det att beteckna som en förändring av mindre karaktär. Eller är det, med motiveringen att lagändringarna kan medföra behov av förändringar i arbetsgivarnas organisation för anpassning och rehabilitering, snarare en större förändring. Svaret på frågan röjer det aktuella kunskapsläget om olika arbetsgivares varierande förutsättningar, det är svårbedömt och oklart. Frågan om vad som kan anses vara rimlig tid till nödvändiga förberedelser kan vara svår att besvara.

Arbetsförmedlingen bedömer vidare att upprättande av plan, som enligt promemorian är beräknat till 20 minuter, skulle vara den enda tidsåtgången ser Arbetsförmedlingen som osannolikt. Även om dokumentationen av en plan inte behöver ta mer än 20 minuter, krävs det sannolikt mer av utredande insatser för att komma fram till lämpliga åtgärder och rehabilitering.

6.2 Konsekvenser för arbetstagare

Arbetsgruppen anser att det finns en generell risk för selektering vid nyrekryteringar, men att nämnt förslag inte kommer att leda till selektering då arbetsgivaransvaret redan finns i dagsläget. Arbetsförmedlingen vill dock poängtera att förslaget handlar om ett utökat ansvarstagande, vilket innebär ökad risk för selektering. Hur en sådan risk kan hanteras framgår inte av promemorian.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Henrietta Stein
Biträdande generaldirektör

Torbjörn Wass
Verksamhetssamordnare

Generaldirektören har fattat beslut i detta ärende vid föredragning den 9 maj 2017. I den slutliga handläggningen har Maria Kindahl, direktör vid Avdelningen Rehabilitering till arbete, deltagit. Föredragande i ärendet har varit Torbjörn Wass, verksamhetssamordnare, Avdelningen Rehabilitering till arbete.

